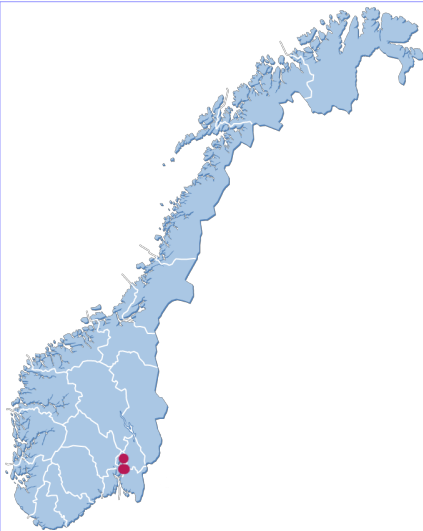

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Akershus, Oslo
 Kommune: 214/Ås, 215/Frogn, 301/Oslo kommune
 Opprinnelig funksjon: Ulike funksjoner
 Nåværende funksjon: Rusbehandling
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 5

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9902979	Akuttinstitusjonen Montebello	1933 - 1934	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80073941	29/82
9902980	Akuttinstitusjonen Storgata	1883	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	80482485	208/934
9902982	Ullvin behandlingssenter	1919	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80756607	47/342

Vern kompleks

Formål: Jf omtale under hvert anlegg.
 Begrunnelse: Jf omtale under hvert anlegg.
 Omfang: Jf omtale under hvert anlegg.

Beskrivelse kulturmiljø

Aker Universitetssykehus HF har en egen enhet for rusbehandling: "Klinikk rus og avhengighet". Denne virksomheten er spredt på fem anlegg. Følgende tre eldre og relativt små anlegg er vurdert å være verneverdige:

- 1) Akuttinstitusjonen Storgata (oppført 1883)
 - 2) Akuttinstitusjonen Montebello (oppført 1934)
 - 3) Ullvin behandlingssenter (oppført 1919)
- Disse er fortløpende omtalt under respektive bygg.

Eiendomshistorikk

Jf omtale under hvert anlegg på bygningsbeskrivelse/historikk.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9902979
GAB nr: 80073941
Navn: Akuttinstitusjonen
Montebello
Oppført: 1933 - 1934

Byggnr: 9902982
GAB nr: 80756607
Navn: Ullvin
behandlingssenter
Oppført: 1919

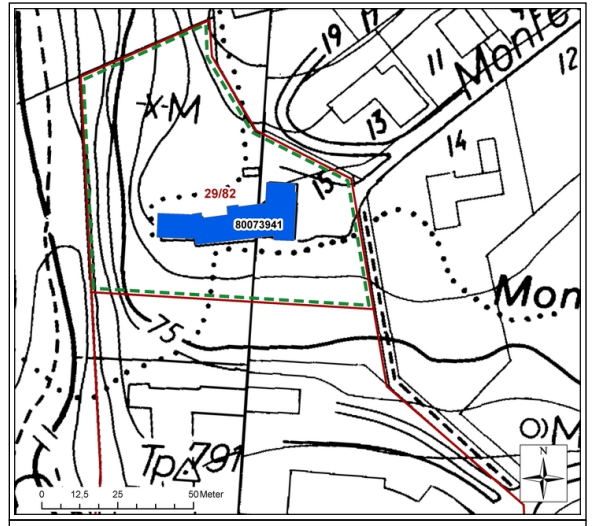

Byggnr: 9902980
GAB nr: 80482485
Navn: Akuttinstitusjonen
Storgata
Oppført: 1883

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Oslo universitetssykehus
GAB nr:	80073941
Gnr/bnr:	29/82
Oppført:	1933 - 1934
Byggherre:	Blindern & Vinderen N.K.S
Arkitekt:	Ole Øvergaard
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: null
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse**Bakgrunn**

Aker sykehus var i mellomkrigstida hardt presset med hensyn til å ivareta de tuberkulosesyke i kommunen. Sengeplassene på sykehuset strakk ikke til og pleiehjem ble opprettet i andre deler av Aker kommune, det første på Nordstrand i 1928. Neste hjem ble opprettet etter et initiativ i 1927 fra en legekomité på sykehuset i samarbeid med en gruppe kvinner som organiserte en pengeinnsamling. Pengestøtte tilfløt også fra såkalte brennevinspenger, det vil si en prosentandel fra statens spritsalg; fra Nationalforeningen mot tuberkulosen; fylket og Akers sanitetsforeninger. Bygningen stod ferdig i 1934 på Montebello i Ullern, i åsen like nord for Radiumhospitalet. Navnet var opprinnelig Akers lægers tuberkulosehjem, ble senere Ullern tuberkulosehjem.

Arkitekt var Ole Øvergaard, som også hadde tegnet Radiumhospitalet. Både når det gjaldt planlegging og ferdigstilling lå Ullern tuberkulosehjem bare et par år etter Radiumhospitalet som ble tatt i bruk 1932, men som arkitekturmanifestasjoner var det langt mellom de to anleggene. Funksjonalismen hadde slått igjennom i mellomtida, og Øvergaard som hadde samarbeidet med Lars Backer, var godt kjent med den nye stilen. Han hadde dessuten praktisert den i nybygget til Kristiansand sykehus som stod ferdig samtidig med tuberkulosehjemmet. Alvar Aaltos kjente tuberkuloseanlegg Paimio stod ferdig i 1932 og det er gjort gjeldende at Øvergaard kjente til dette, uten at en grundigere sammenligning av Paimio og Ullern er foretatt. Et likhetstrekk er at oppdelingen etter kjønn på begge steder følger etasjene, og ikke skjer vertikalt. Et annet rimelig sammenligningsgrunnlag er det statlige Ringvål sanatorium (arkitekt Fr. Crawford-Jensen) som i likhet med Ullern stod ferdig i 1934.

Dagens situasjon

Akutteneheten Montebello ligger i en sydskråning bak Radiumhospitalet, omgitt av furutrær nå som da det ble oppført. Bygningen er orientert nord-vest, med hovedfasaden mot syd og hovedinngangen mot øst. Pasientenes rom er nå som tidligere i den toetasjes murfløyen mot vest, mens fellesarealer og kontorer er i en treetasjes murfløy mot øst. Den tidligere luftehallen i tre ligger lengst mot vest, men er nå igjenbygd og benyttes til ulike formål, møterom, etc. I en slisse mellom de to hoveddelene er trappehuset med et vertikalt vindusparti i fulle to etasjer, og med et i hovedsak autentisk interiør. Her er også utgangen til anleggets utearealer. Radiumhospitalets ekspansjon har fått konsekvenser for disse, og den nederste delen av tomte er blitt noe beskåret. Utearealene på nordsiden med sine spaserstier er trolig noe mindre kultivert enn tidligere, men har nok i hovedsak det opprinnelige preget. På nordsiden er også blitt installert en heistilbygg med et lite heistårn som fremtrer som relativt godt tilpasset. Ved hovedinngangen er den opprinnelige, og for Øvergaard så karakteristiske, betongbaldakinen intakt, men noe endret p.g.a sikringen mot forvitring.

På tross av at vinduer og dører er utskiftet, og enkelte andre tiltak, slik som igjenbyggingen av luftehallen, fremstår hovedstrukturen som tilnærmet autentisk. De nye vinduene har en mørk rødfarge som gjør at de ikke fremtrer som altfor kraftige (de opprinnelige var tildels i metall). En horisontal losholt som var på de opprinnelige pasintromsvinduene, er ikke med på de nye. Bygningen ble utførlig beskrevet i Byggekunst like etter ferdigstillingen, også med gode interiørbilder, og muligheten for eventuelle rekonstruksjoner er gode. Anlegget fungerer nå under navnet Akuttinstitusjonen Montebello, som en del av rusomsorgen ved Aker universitetssykehus HF.

Sammendrag bygningshistorie

1927: En legekomité på Aker sykehus ble nedsatt med formål å etablere et tuberkulosehjem.

1933: Byggearbeidet ble påbegynt i mars 1933.

1934: Anlegget ble tatt i bruk våren 1934.

1960: Ullern helsehjem hadde 33 pasienter.

1966: Liggehallen bygget igjen.

1967: Heis installert.

Vern

Formål: Formålet med vernet er å bevare et tuberkulosehjem av høy arkitektonisk og sykehus teknologisk kvalitet fra den siste utbyggingsfasen av denne type bygninger. Bevaringen skal sikre anleggets opprinnelige arkitektur, materialbruk og detaljering.

Begrunnelse: Det tidligere Ullern tuberkulosehjem ble etablert som et samlet tiltak fra en rekke aktører i den offentlige og frivillige helseomsorgen. At initiativtakerne var legene ved et av hovedstadens fremste sykehus garanterte anleggets kvalitet, og gjør at det i dag kan beskrives som representativt for sykehus teknologien omkring 1930. Som arkitektonisk stiluttrykk og rasjonell bygningsstruktur var anlegget likeledes både tidstypisk og av spesielt høy kvalitet. På tross av utskiftninger av dører og vinduer, og andre tiltak, kan hovedpreget betegnes som autentisk.

Omfang: Vernet omfatter bygningens eksteriør og opprinnelige deler av interiøret. anbefalt verneområde er angitt på kart.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9902979 Akuttinstitusjonen Montebello

Kompleks 9900274 Klinikk rus og avhengighet

Interiør

Interiørnr: 1.

Interiørnavn: Interiørvernet
gjelder hele bygningen.

Beskrivelse: Vernet av
interiøret gjelder primært
bygningens romstruktur,
inkludert strukturen i de
gamle sykerommene, med
vask, klesskap, etc. Den
gjelder dessuten de relativt
få gjenværende
opprinnelige mindre
elementene i interiøret slik
som rekkverket i
trappehuset.

Sydfasaden sett fra radiumhospitalet. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

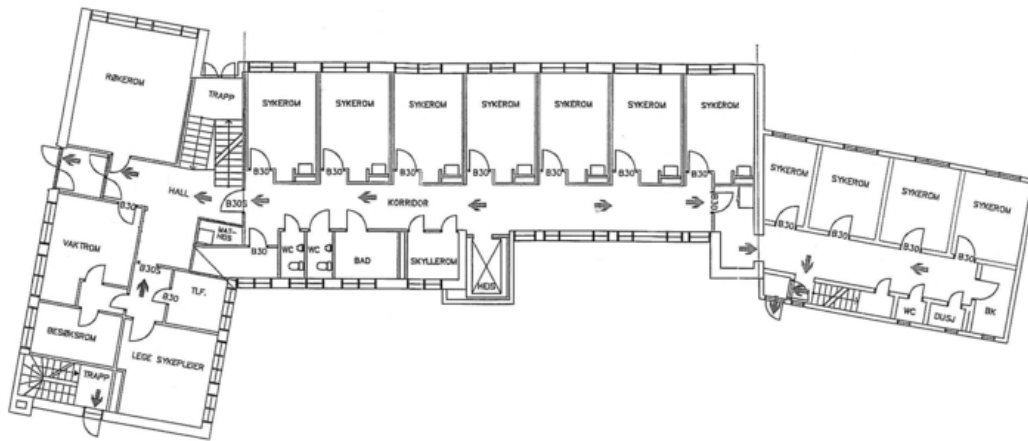
Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Originalmodellen fra 1933 Foto: Fra Byggekunst 1935

Luftehallen etter ombygging. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Plantegning 1. etasje.

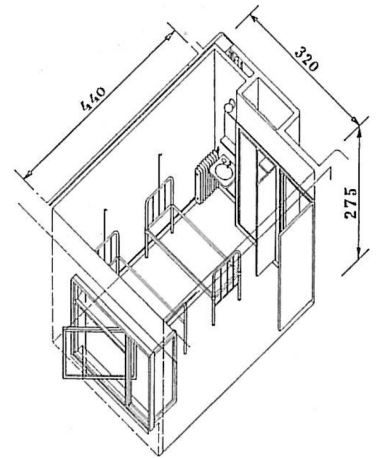
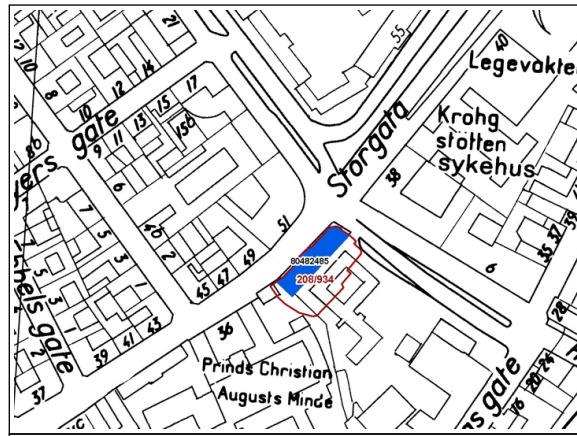

Foto: Faksimile fra Byggekunst 1935.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Oslo universitetssykehus
GAB nr:	80482485
Gnr/bnr:	208/934
Oppført:	1883
Byggherre:	Christiania gasværk
Arkitekt:	G.A.Bull
Opprinnelig funksjon:	Energiforsyning
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	Annet vern: Byantikvarens gule liste

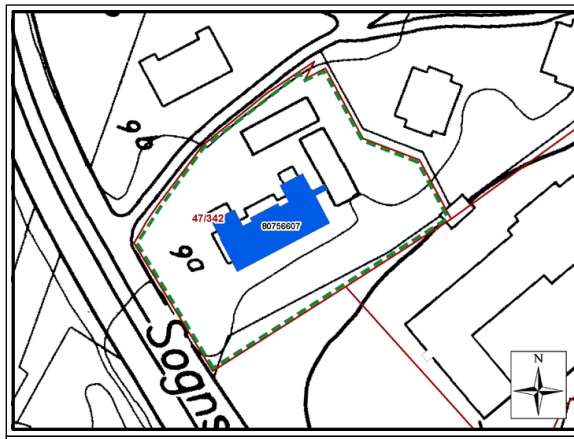

BYGNING 9902982 Ullvin behandlingssenter

Kompleks 9900274 Klinikk rus og avhengighet

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HSØ Oslo universitetssykehus
GAB nr:	80756607
Gnr/bnr:	47/342
Oppført:	1919
Byggherre:	Kristiania kommune
Arkitekt:	Trolig Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: S-2255, 28.7.77
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Ullvin ble oppført i 1919 som dobbeltbolig for rådmannen og overlegen på Ullvål. Villaen ligger like bak det store søsterhjemmet på Ullevål, som bare er oppført et par år etter, men skiller seg materialmessig fra dette ved å være i puss. Unntaket fra denne materialbehandlingen er sokkelen som er i rød granitt og brukt på en svært dekorativ måte. Stilmessig kan bygningen betegnes som nordisk nybarokk, hvor særlig fløyenes mansardtak med halvvalm er karakteristisk. Taket er tekket med tungeskifer, har blikkinnkledte piper og halvrunde kobbhus som er brukt dekorativt på takflatene. Et påfallende trekk er at vindustypene er forskjellige i første og andre etasje: T-postvinduer med småruter i de øvre rammer på jugendmanér i første etasje, såkalte empirevinduer med tre ruter i høyden i andre. De aller fleste av vinduene er opprinnelige. Dørene er også i hovedsak opprinnelige, både utvendig og innvendig, og flere av dem er svært forseggjorte. Fasadene har ellers flere spesielle motiver som smijernsrekkverk, avrundede treramsvinduer i de fremspringene som bærer balkongene på sydsiden, inntrukne verandaer i hjørnene og en risalitt mot gårdsplassen. Interiøret har flere verdifulle elementer, som elegante trappehus, fint dekorerte tak, glasspartier og åpne peiser.

Sammendrag bygningshistorie

Det ble oppført to legeboliger ved Sognsveien i 1919, én reservelegebolig (like nord for Ullvin) og en større dobbeltvilla (dagens Ullvin) som skal ha vært delt mellom overlegen og rådmannen. Bygningen brukes i dag som akutthinstitusjon /rusklinikk.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare Ullvin som eksempel på en representativ tjenestebolig ved landets største sykehus slik denne var ved ferdigstillelsen i 1919. Vernet skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur, materialbruk og detaljering i eksteriør og interiør.
Begrunnelse:	Den gamle overlegevillaen på Ullevål sykehus er et helse- og sosialhistorisk viktig element i miljøet ved landets største sykehus. Bygningen er dessuten relativt autentisk og derigjennom av betydelig arkitekturhistorisk verdi.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør og interiør. Anbefalt verneområde er angitt på kart.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Interiør, hele.
Beskrivelse: Interiøret er for en stor del bevart med opprinnelig planløsning, materialbruk og detaljer. Eksempler på dette er dører, listverk, dekor i tak, gulvmateriale, trapper, etc.

BYGNING 9902982 Ullvin behandlingssenter

Kompleks 9900274 Klinikk rus og avhengighet

Fasaden mot sør-sørøst. Foto: Lei Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Fasade mot nord. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Hovedtrapp øst. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

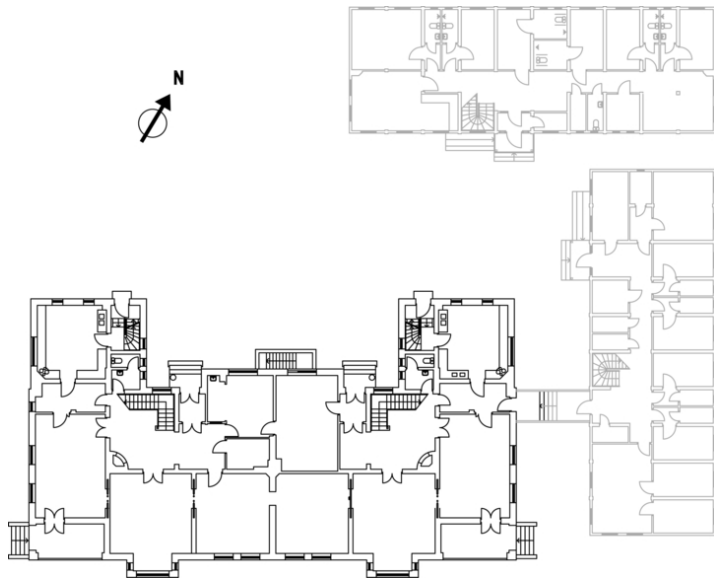
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9902982 Uilvin behandlingssenter

Kompleks 9900274 Klinikk rus og avhengighet

Plantegning 1. etasje.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.